

***Paulini 550 lat na Skalce*, tekst: Karolina Kalinowska, zdjęcia: Janusz Rosikoń, Wydawnictwo „Paulinianum”, Rosikon Press, [Kraków - Częstochowa - Izabelin-Warszawa] 2022, 304 strony (ISBN 978-83-66783-22-5)**

Z inicjatywy i staraniem ojca Mariusza Tabulskiego, przeora paulinów krakowskich, powstało piękne, monumentalne dzieło wydawnicze prezentujące za pomocą zdjęć i narracji tekstowej historię obecności duchowych synów św. Pawła z Teb w miejscu, któremu na imię Skalka. Przedsięwzięcie to zostało zrealizowane w ramach obchodów 550 rocznicy fundacji krakowskiego klasztoru Na Skalce. Aby uświadomić sobie znaczenie podjętego tematu warto

wczytać się choćby we fragment Słowa wprowadzające autorstwa ojca Arnolda Chrapkowskiego, przełożonego generalnego Zakonu Paulinów, który napisał:

„Paulińska Skałka to rzeczywistość różnorodna i wielowymiarowa. Na pierwszym miejscu to dom formacyjny - Wyższe Seminarium Duchowne, dalej sanktuarium męczeństwa św. Stanisława, bazylika mniejsza i kościół rektoralny oraz klasztor. Sanktuarium wyrosło na skale pamiętającej czasy pierwszych plemion słowiańskich, a później zroszonej kapłańską krwią świętego biskupa Męczennika, jest miejscem pełnym bogactwa materialnego, duchowego i kulturowego. Rozwijające się w tej przestrzeni już 550 lat dziedzictwo paulińskie współtworzy i wzbogaca Kościół katolicki na poziomie lokalnej duchowości krakowskiej, religijności ogólnonarodowej, a wreszcie w wymiarze Mistycznego Ciała Chrystusa” (s. 4).

Urzekający swym literackim wdziękiem tekst pióra Karoliny Kalinowskiej wkomponowany został w materiał zdjęciowy starannie opracowany przez Janusza Rosikonía. Na całość książki-albumu składają się słowa wstępne Generała Zakonu Paulinów i Przeora klasztoru Na Skałce, *Kalendarium*, bibliografia i nade wszystko siedem zasadniczych odstępów (rozdziałów), które kryją w sobie następujące hasła-symbole: „Źródło” (u genezy krakowskiej Skałki), „Ofiara” (męczeństwo św. Stanisława), „Królowa” (paulini a królowa Jadwiga i kult N.M.P. Królowej Polski), „Pustynia” (rzecz o duchowości paulińskiej), „Kościół” (gotyckie i barokowe sanktuarium Biskupa Męczennika), „Ojczyzna” (Skałka jako symbol jedności narodowej), „Skała” (Pielgrzymi skałeczni: św. Jan Paweł II i bł. Stefan Wyszyński, oraz misja w Trzecim Tysiącleciu).

Trzeba przyznać, że dzieło prezentuje obecność paulinów na Skałce w sposób interesujący i zarazem oryginalny. Niezwykle udanym pomysłem jest umieszczone na wstępie *Kalendarium* (s. 8-9) ukazujące w skrócie najważniejsze wydarzenia i fakty związane z historią zakonników paulińskich w Krakowie. Wykaz ten rozpoczyna się od roku 1472, kiedy to staraniem kanonika krakowskiego Jana Długosza ukazały się: dekret biskupa Jana Rzeszowskiego nadający prawa do Skałki Zakonowi Świętego Pawła Pierwszego Pustelnika oraz dekret króla Kazimierza Jagiellończyka potwierdzający fundację klasztoru paulinów na Skałce. Wspomniane *Kalendarium* wieńczy rok 2022 naznaczony obchodami 550-lecia pobytu paulinów na krakowskiej Skałce.

Omawiane dzieło warto wziąć do ręki, by obejrzeć przynajmniej niektóre inspirujące wyobrażenia, przeczytać choćby wybrane fragmenty poruszającego tekstu. Nie jest ono zwyczajną informacją o paulinach krakowskich, ale także a może i przede wszystkim ma charakter edukacyjny i zarazem ewangelizacyjny. W sferze *ratio* uświadamia narodową i patriotyczną czy w ogóle kulturową rangę Skałki, zaś w sferze *fides* odsłania sens duchowy, religijny tego miejsca.

Oby każdy Czytelnik doświadczył wymowy słów, które umieścił Ojciec Przeor w przedmowie przywołującej na wstępie strofę hymnu *Gaude Mater*

Polonia. Wyraził bowiem przekonanie, że doniosłe wydarzenia z kart historii skałecznego sanktuarium, pozostającego od pięciu i pół wieku pod opieką zakonu paulinów, „pozwalają zachować nadzieję, że wszystko to [Skałka jako symbol i miejsce łaski] ma sens zbawczy” (s. 5).

Jan Mazur *OSPPE*